



Bakonyerdő Erdészeti és Faipari Zrt.

H-8500 Pápa, Jókai M. u. 46.

☎ +36 89/513-100

✉ info@bakonyerdo.hu 🌐 www.bakonyerdo.hu

Tisztelt Cserkészek!

Ezen tájékoztató anyag a Cserkész Szövetség kutató és felvilágosító munkájának eredményeként és az ajánlásukra íródott!

A levél megírása előtt tájékoztak a vonatkozó jogszabályokról, ellenőrizték a NÉBIH vonatkozó irányelveit és ajánlásait, illetve feltették az illetékesek számára a célzott, a nomád táborokra vonatkozó kérdéseket. **Kérdéseikre a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Országos Járványvédelmi Központjától dr. Márton Lázár igazgató főállatorvos úr és dr. Lorencz András járványügyi szakreferens úr válaszolt.**

- **Az Afrikai sertéspestis (ASP) nagy ragályozó képességű (rendkívül gyorsan terjed), vírus okozta fertőző betegség, amely iránt Európában a házisertés és az európai vaddisznó fogékony.** A betegség az afrikai vaddisznó állományból rendszeresen bekerül Európába, ahol rendkívül nagy problémákat okoz. Afrikában a vaddisznók tünetmentesen hordozzák, Európában a megfertőződött sertések 1-2 hét után szinte 100%-ban elpusztulnak.
- **Az ASP emberre egyáltalán nem veszélyes, még tünetmentes hordozás sem lehetséges.** Európában nem lehet igazolni, hogy a szúnyogok, kullancsok terjesztenék.
- Ugyanakkor az ember viselkedése nagymértékben tudja befolyásolni a vírus terjedését. **Ruhán, cipőn, autókeréken, élelmiszermaradványban könnyen megmarad és hónapokig túlél a vírus, így tud terjesztővé válni.**
- **Az ASP-vel fertőzött sertés viselkedése nem befolyásolja a táborozást, nem lesz agresszív, és nem keresi az emberek társaságát.** A sertésen vörhenyes foltok jelennek meg, véres, híg széklete lehet, belázasodik, elfárad, nyugalmas helyet keres, étvágytalanná válik, elfekszik, és lassan elpusztul. A nomád táborozást az ASP nem veszélyezteti, az emberek számára semmilyen kockázatot nem jelent. Azonban a nomád táborozás veszélyeztetheti a sertéseket és elősegítheti a vírus terjedését, vagy akár megjelenését is.
- **Az ASP rendkívül súlyos nemzetgazdasági kárt okoz. Megfékezése minden felelősen gondolkodó ember közös érdeke.** Cserkészként hangsúlyos kötelesség az állatállomány védelme, a betegség megelőzése és az együttműködés a hatóságokkal, erdészetekkel.
- Az ASP sertés-sertés, sertés (egér, patkány, vadászkutya, stb.) és sertés-élelmiszerhulladék találkozásakor terjed. Ezen találkozások csökkentésében a táborozóknak is van szerepük.
- **Az ASP állati eredetű élelmiszermaradvánnyal könnyen terjed, ha a sertések vagy más kisállatok megesszik, vagy bundájukon tovább hordják.**
- Az ASP ellen nincs oltóanyag, nincs gyógykezelés, a megfertőződött sertések mindenképpen elpusztulnak. A hatóságok az állatállomány gyérítésével, karanténokkal, és a tetemek megsemmisítésével próbálnak védekezni.
- **A nomád táborokra és az erdőjárókra vonatkozó speciális ASP rendelet nem készült,** az erdőjárókat, kirándulókat, sportolókat érintő legfontosabb tudnivalók megtalálhatóak a NÉBIH honlapján: <https://portal.nebih.gov.hu/afrikai-sertespestis> (És ebben a tájékoztató anyagban!)

Mi a táborozók kötelessége?

1. Az erdőben járva felfedezhetik elhullott állat tetemét. Az állat fajtájára való tekintet nélkül értesítsék az erdészetet. (Ez például veszett rókával való találkozáskor is indokolt lehet.)

Elhullott sertéstetem felfedezésekor minden állampolgár törvényi kötelezettsége, hogy értesítse az illetékes hatóságot/szervezetet. (Egyet elég.) (Ez lehet a természetvédelem, a NÉBIH, az erdész, a természetőr, a nemzeti park, a település jegyzője vagy a vadásztársaság.) Az erdészhez nyilván lesz telefonszámotok, a NÉBIH-et pedig a Megyei Kormányhivatal állategészségügyben illetékes Járási Hivatalában találhatjátok meg (ez legtöbbször ugyanaz a hivatal, ahová a táborozást bejelentettétek).

Az elhullás okától függetlenül az **elhullott állat vagy bomló tetem megközelítése, érintése, szolgatása, bökdösése szigorúan tilos!** Az afrikai sertéspestist még így sem lehet elkapni, de sok más ronda kórságot igen. Azonban, **ha csak a szemével fedezte fel a tetemet, akkor ez nem jelent számára egészségügyi kockázatot.**

2. Egyéb törvényi kötelezettség nincs, ugyanakkor az alábbi javaslatokat a cserkész törvény(ek) vonatkozó pontjai/részei alapján kérjük, hogy tartsák be.

Mit tehetnek?

1. **Kérjük beszéljeteek erről a gyerekeknek! Fontos, hogy ezeket a szabályokat ismerjék, és hogy pontosan tudják mit kell tenni, ha elhullott vagy beteg, vergődő állattal találkoznak. Ez 13 000 táborozó gyerekből legalább néhányal biztosan elő fog fordulni.**
2. **Ne hagyjanak elől, fedetlenül semmiféle ételmaradékot, ételhulladékot.**
3. Az emésztőbe tett nem állati eredetű élelmiszerhulladék, illetve nyersanyagmaradék (almacsutka, borsófőzelék, krumpli-héj, stb.) nem jelent állategészségügyi kockázatot.
4. **Az emésztőben elhelyezett állati eredetű élelmiszerhulladék állategészségügyi kockázatot rejt! A NÉBIH nem javasolja, hogy ezeket ilyen módon gyűjtsék. Kiemelten, és a legszigorúbban vonatkozik ez az ajánlás a nyers húsokra, illetve nyesedékekre.** Ezeket lezárt csomagolásban a kommunális hulladékba lehet tenni, vagy ad absurdum el lehet égetni.
A nyitott (vagy akár a sekélyen temetett) emésztőből táborozás közben is tovább tudja terjeszteni a fertőzést egy egér például, amelynek jelenléte szinte észrevehetetlen, de nagyon gyakori!
5. Ezért még egyszer hangsúlyozzuk: **nyers húst semmi esetre sem szabad az emésztőbe tenni!**
6. A kommunális szemétkébe hetente 20 kg-nál nem több ételmaradékot lehet jogszabály szerint tenni. Ettől eltérni az illetékes járási hivatalnál lévő nyilvántartásba való bekerüléssel lehet. Ezt az eljárást még nem ismerjük, de ha a csapatoknak igénye van rá, szívesen utánajárunk. **Érdemes lehet egy nyilvántartásba vett vagy engedélyezett állati eredetű melléktermék feldolgozó/ártalmatlanító vállalkozással felvenni a kapcsolatot, és a tábor végén zárt gyűjtőedényben átadni nekik a materiát.** Ezen vállalkozások listáit itt érteke el: <https://portal.nebih.gov.hu/1069/2009/ek-rendelet-szerint>
7. A mosogatóshoz, ételkészítéshez felhasznált szennyezett víz helyi szikkasztása nem jelent állategészségügyi kockázatot, amennyiben a gödör megfelelően van fertőtlenítve.
8. Az erdei tűzhelyen hagyott zsír, szalonna, (sertés eredetű) **nyers húсныesedék rendkívül nagy állategészségügyi kockázatot rejt**, ezért ezt is kerülni kell. A túrázásaik során megtalált ilyen jellegű hulladék megsemmisítése érdemszerző cselekedet.
9. Mind ezekre más túrázókat, táborozókat is figyelmeztethetnek.

10. **Tudomásunk szerint az ASP-vel kapcsolatban nincs érvényben olyan országos vagy helyi szabályozás, ami megtiltaná emésztőgödrök létrehozását, azonban a terület tulajdonosa helyi szinten megtilthatja ezt.** Erre van is példa az országban. Kérjük, hogy ilyen nehéz esetben is maradéktalanul működjenek együtt a tulajdonossal. (Bizonyos esetekben meg lehet velük egyezni a rendes komposzt elásásáról, ha az állati eredetű maradékot elszállítatják.) **(A nem állati eredetű ételmaradék elásása nem jelent állategészségügyi kockázatot!)** Folyók mentén, árterületen továbbra is tilos emésztő és ürögödör létrehozása, valamint a hidro-geológiailag érzékeny területeken (ahogy eddig is) a természetvédelmi hatóság véleménye vagy határozata az irányadó. **Barlangok fölött szigorúan tilos bármilyen vegyszert juttatni a talajba!** Ez egy tiszta jó videó, tudományosan, humorosan és érthetően mesél a sertéspestisről:
<https://www.youtube.com/watch?v=90hwHgGpoWE>

Jó táborozást és szép időt kívánunk!

A Cserkész Szövetség nevében, a Bakonyerdő Zrt.